

Külavanema statuudi juhendmaterjali lühitutvustus 2018

Antud materjalid on koostatud Eesti külavanemate strateegilise juhtrühma poolt ning mõeldud juhendmaterjaliks külavanema statuudi loomisel.

KÜLAVANEMA ÕIGUSED

1. Esindada küla.
2. Algatada külaelu probleemide lahendamiseks arutelusid ning kutsuda kokku ja juhatada küla üldkoosolekuid ühiste seisukohtade kujundamiseks ja otsuste vastuvõtmiseks.
3. Nõuda küla huve puudutavate küsimuste arutamist vallavalitsuses, vallavolikogus, riigiasutustes või muudes institutsioonides, samuti külavanemate ümarlaua kokkukutsumist.
4. Teha kohaliku elu küsimustes vallavolikogu või –valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt ühe kuu jooksul. Algatus esitatakse vallavalitsusele eelnõuna, millele lisatakse küla üldkoosolekul osalenud ja eelnõu esitamise heaks kiitnud isikute allkirjastatud nimekiri. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga. Algatust puudutava küla külavanemal on õigus osaleda algatuse arutelus vallavolikogus või –valitsuses.
5. Osaleda ettepanekutega ja avaldada arvamust vallavolikogu ja vallavolikogu komisjonide istungitel ning kutsutuna vallavalitsuse istungitel, kui arutatakse otseselt või kaudselt vastavat küla puudutavaid küsimusi. Istungite ja koosolekute toimumisest teavitatakse külavanemat eelnevalt.
6. Taotleda külale raha valla eelarvest ning toetusi erinevatest allikatest, lähtudes küla üldkoosolekul kinnitatud otsustest ja arengukavast.
7. Esitada igal aastal taotlus valla eelarvest raha saamiseks, arvestades küla vajadusi.
8. Korraldada küla arengukava koostamist ja elluviimist.
9. Taotleda vallavalitsuselt külavanema ülesannete täitmisega seotud kulude hüvitamist.
10. Saada kohalikust omavalitsusest oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid, infot, dokumente, õigusakte ja muud teavet, välja arvatud teave, mille avaldamine on seadusega keelatud.
11. Juhtida külaelanike ning küla territooriumil viibivate füüsiliste ja juriidiliste isikute tähelepanu heakorda, avalikku käitumist jms. puudutavatele probleemidele ning teha sellekohaseid märkusi.

12. Astuda külavanema kohalt tagasi, kutsudes selleks kokku küla üldkoosoleku.
13. Saada tagasivalituks uueks ametiajaks.

KÜLAVANEMA KOHUSTUSED (=ÜLESANDED)

1. Juhinduda oma tegevuses külakogukonna kokkulepetest ja vajadustest, küla arengukavast ning kohaliku omavalitsuse ja riigi õigusaktidest. Olukordades, millede lahendamine ei ole määratletud kehtivate õigusaktidega, lähtub külavanem üldinimlikest põhimõtetest ja inimõigustest.
2. Tegutseda küla esindaja ja ametliku kontaktisikuna.
3. Näidata üles aktiivsust külas ühistegevuse organiseerimisel, toetada külaelanike omaalgatusvõimet ja ärgitada külaelanikke koostööle.
4. Kutsuda vähemalt üks kord aastas kokku küla üldkoosolek ja esitada külaelanikele aruanne oma tegevuse kohta külavanemana.
5. Esitada vähemalt üks kord aastas informatsioon vallavolikogule külavanema ja külaelanike tegevuse kohta.
6. Edastada külaelanikele vallavalitsusest ja mujalt saadud külaelanikke puudutavat informatsiooni.
7. Aidata organiseerida õnnetusjuhtumite ja eriolukordade lahendamist.
8. Tagada küla puudutava dokumentatsiooni säilimine.
9. Ametiaja lõppemisel kutsuda kokku küla üldkoosolek uue külavanema valimiseks.

OMAVALITSUSE ÜLESANDED

1. Volikogu kinnitab nõuetekohaselt esitatud dokumentide alusel külavanema.
2. Vallavalitsus tagab külavanemale tema tegevuseks vajalikud andmed, info, dokumendid, õigusaktid ja muu teabe, välja arvatud teabe, mille avaldamine on seadusega keelatud.
3. Vallavalitsus avaldab küla puudutava informatsiooni valla ajalehes ja kodulehel ning edastab külavanemale küla ja külaelanikke puudutavat teavet.
4. Vallavalitsus hoiab külavanemat kursis valla menetluste ja otsustusprotsessidega, teavitades külavanemat õigeaegselt istungite ja

koosolekute toimumise aegadest ning päevakorras olevatest küsimustest. Vajadusel abistab vallavalitsus külavanemat päevakorraküsimuste ettevalmistamisel.

5. Vallavalitsus ja vallavolikogu arutlevad neile otsustamiseks suunatud külaelanike huvisid puudutavaid küsimusi ja menetlevad külavanema algatatud eelnõusid.

6. Vallavalitsus korraldab vallaametnike väljasõite küladesse.

7. Vallavolikogu kujundab kogukonnakoostöö mudelid, kaasates külade esindajad valla otsustusprotsessi: määrab vallavalitsuse struktuuris ametniku kogukonnaküsimustega tegelemiseks; moodustab vallavolikogu kogukonnakomisjoni; moodustab kogukondade esindajate koostöökogu.

8. Aitab tagada külavanemale info ja vahendid õnnetusjuhtumite ja eriolukordade lahendamiseks külas ning korraldada külavanema ettevalmistus tööde organiseerimiseks kuni professionaalse abi saabumiseni.

9. Toetab külavanemat küla puudutava dokumentatsiooni säilitamisel ning küla ajaloo kogumisel ja külakroonika pidamisel.

10. Aitab külavanemaid koolitada ametikohustuste valdkonnas, eelkõige küla arengukava koostamise ja elluviimise valdkonnas.

